Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Moribundus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Visual Library

aureæ acceptæ. Facchineus, & alij *part. 8. tr. 7. reſ. 19.*

MONIALIS.

Monialis.

VIde V. *Abbatiſſa* V. *Clauſura.* V. *Ingredi Monaſteria.* V. *Acceſſus.* V. *Alloqui.* V. *Paupertas Religioſa*

Tenetur ad diuinum officium.

1 Moniales tenentur extra chorum recitare diuinum officium, ratione ſtatus regularis, & eccleſiaſtici irreuocabilis *par. 9. tractat. 6. reſolutione 7.* Vide V. *Hora Canonica, numero 12.*

Si curet abortum per venenũ nõ incurrit excõmunicatiõnẽ can. qui. ſuad.

2 Monialis venum potans, aut venam abſcindens, vt abortum faciat, non incurrit excommunicationem can. *Si quis ſuadẽte*; quia etiamſi hunc canonem extendamus ad percuſſionem ſui ipſius, ea deber eſſe contumelioſa, & violenta, qualis non eſt ſupradicta. Ita Molina *de iuſt. tom. 4 tract. 3. diſp. 51. num. 4. par. 3. tractat. 5. reſol. 83. §. Sed quidquid ſit. & par. 7. tract. 5. reſ. 40.*

Et ſi prorũpit in mare remanet libera à votis emiſſis.

3 Monialis prorumpens in marem tenetur ſecundum Portellium *verb. Profeſſio Hermaphroditi, num. 4.* intrare Religionem virorum; quia reuera profeſſa eſt, & emiſit tria vota ſolemnia, & multa inſuper, quæ non vrgent in Religione virorum, quæ eſt benignior. Sed ego contrarium teneo cum Texeda *lib. 1. tr. 1 contr. 8. dub. 1. num. 18* quia talis fœmina non eſt profeſſa, niſi in quantum vera fœmina, & iuxta hanc rationem profiteri intendit, & non aliter; ergo cum euaſerit mas, profeſſio eſt nulla, & ſic poteſt matrimoniũ contrahere, ac etiã Sacros Ordines ſuſcipere. *part. 5. tr. 14. reſ. 49* *. Sed circa hanc quæſtionem ne deſeras videre Bordonum *.

Poteſtque vxorem ducere.

Poſſũt petere dotẽ an puella ingrediẽte in monaſterium ſine ſimonia.

4 Moniales monaſterij diuitis non incurrunt ſimoniam, ſi petant dotem à puella volente monaſterium ingredi. Villalob. & alij excuſant illas propter conſuetudinem *part. 9. tract. 7. reſolutione 29.*

Moniales Turris Speculatorum Romæ gaudẽt priuilegio fori, & canonis.

5 Moniales Turris Speculatorum Romæ, etſi viuant in communi, & in monaſterio, tamen non ſunt Religioſæ nec earum vota ſunt ſolemnia, poſſunt nubere, & validum eſt matrimonium, tamen peccant, & è monaſterio egredi poſſunt, & gaudent priuilegio fori, Canonis, & exemptionis gabellarum. Sanctar. & alij. *Vendere, num. 14.*

MONOPOLIVM.

Monopoliũ quid? Quãdo cõtingat Et an etiã inter emptores?

1 ✠ MOnopolium dicitur mercatorum conuentio, ſeu pactum, vt nemo illorum talem rem vendat infra tale pretium. Eſt contra iuſtitiam, etiamſi mercatores conſpirarent, vt nullus eorum vendat, niſi pretio ſupremo iuſto Vide *verb. Vendere, numero 14.* Extenditur etiam monopolium ad ſignificandam conuentionem emptorum, ne rem ſupra tale pretium emãt. Non tamen eſt iniuſtum, ſi conueniant ad non emendum ſupra pretium iuſtum, dummodo emant iuſto. Vide *Emere, num. 1.* †.

MORIBVNDVS.

1 DE Baptiſmo, Abſolutione, Confirmatione, Communione, Extrema Vnctione, Sepultura, & Teſtamento, dictum eſt ſub propriis harum materiarum nominibus Dictum eſt etiam *Attritio, numero 3.* moribundum, qui cum attritione cognita ſua peccata confeſſus eſt, bene facere, ſi conetur contritionem perfectam elicere, non tamen ad id teneri.

Moribundus tenetur vulnerãti far la remiſſione. Si illi cauſam dedit.

2 Vnum hic dicendum ſupereſt, nimirum, quod moribundus vulneratus, vel aliter offenſus ex cauſa, quam ipſe lædenti dedit, tenetur in conſcientia iniuriam, & offenſam illi remittere, vulgò *farci la remiſſione*, quia ille iuſtè ſe defendit, ſi ipſe dedit illi cauſam, inuentus verbi gratia, cum eius vxore, vel conſanguinea &c. vnde ſibi ſuam offenſam imputare debet. Si verò non dedit illi cauſam, tenetur quidem odiũ,

& tan-

Minimè verò, ſi nō dedit cauſam Quamuis, odiū deponere teneatur.

& rancorem deponere, non tamen illi remiſſionem facere iniuriarum; nam ſi, vt ait Villalobos *tomo 2. tract. 3. diff. 6. num.* 11. poſſumus In iudicio ſatisfactionem iuſtè petere ab amico, cur non etiam ab inimico? Equidem Deus remittit quidem nobis culpas in Sacramento Pœnitentiæ, at exigit ſatisfactionem in hac vita, vel in Purgatorio. Aduertit tamen, moraliter loquendo, nunquam accidere, quod læſus omninò odium deſerat, & nolit inimico remiſſionem petenti remittere pœnam decollationis, &c. niſi iudicialis inimici vindicta eſſet neceſſaria ad reparandum decus ſuæ familiæ *parte 1. tractat. 3. reſolutione* 103. Vide hac de re plura *parte 9. tractat. 6. reſolutione* 20.

MVNERA.

Miniſtri eccleſiaſtici incurrūt in cenſuram accipientes munera.

1 GVbernatores, Iudices, & miniſtri Eccleſiaſtici Ciuitatum, ſi à ſubditis munera accipiant, incidunt in excommunicationem Pontificis, ſed ſi poſt officium reſtituant dantibus, & illi iterum donabunt, non incurrunt, accipientes. Diana, & alij *part. 9 tract.* 8. *reſ.* 42.

MVTILARE.

Quid mutilare? quid membrum.

1 MVtilare dicitur, qui aliquod humanum membrum abſcindit, ſeu aliquam corporis partem, quæ proprium habet officium diſtinctum ab aliis, vt ſunt oculus, manus, pes, auris, membrum virile, &c. non autem dentes, teſtes, labia, barba, capilli, &c. item nec digitus, aut cartilago auris. Maximè tamen mammilla. Vide *v. Irregularitas ex mutilatione*, vbi inuenies, quibus in caſibus mutilans irregularitatem incurrat *.

Eſt illicitū mutilare, ſeipſū. Niſi id exigat ſalus totius corporis ad vitandum malum intrinſecum.

2 Per ſe illicitum eſt mutilare, etiam ſeipſum. Licitum tamen eſt, quando eſt neceſſarium ad ſalutem totius corporis, non ſolùm, vt ait Soto *lib. 5. quæſt. 2. art.* 1. ſi illi malum immineat ab intrinſeco, puta morſu vipere, cancro, &c. ſed etiam contra ipſum, ſi immineat ab extrinſeco, vt ſi Tyrannus velit quem occidere, niſi ſibi manum eripiat. Ita Malderus *in* 2. 2. *tract. 3. c. 1. dub.* 10. Immò ego puto cum Mendoza *tr. 2. diſp. 170. ſect. 5. §* 116. quod ſi is non poſſit, aut non audeat ſe ſecare, poſſit id facere alius ex eius conſenſu. Licitum quoque eſt ligato, propriam manum, vel pedem abſcindere, vt per fugam imminentem mortem euadat. Et ratio horum omnium eſt, quia homini vt gubernatori ſui corporis licet de mēbris diſponere, prout ratio totius, ad quod ordinantur, poſtulat. Ita Tannerus *to. 3. in 1. 2. diſp. 4. q. 8. dub. 5. n.* 100. *p. 5. tr. 4. reſ. 32. & p. 11. tr. 1. reſ.* 23.

Et ſi id medici iudicēt neceſſariū, tenetur infirmus mutilationem perpeti, niſi magnopere cruciandus foret.

3 Nota etiam, quòd homo tenetur permittere ſibi membrum ſecari, ſi id medici iudicent neceſſarium, nec magni dolores ſint perferendi: nam ſi ingentes cruciatus perferendi eſſent, vt in depoſitione tibiæ, &c. non teneretur; quia nemo tenetur vitam ſuam cū tanto cruciatu ſeruare. Nec ſi eſſe Religioſus, teneretur id permittere, etiamſi Superior in virtute obedientiæ præciperet. Ita Leſſius *lib. 2. c. 9. n.* 96. qui in vno caſu hāc ſententiam limitat, niſi vita alicuius cenſeatur neceſſaria bono communi; nam tunc teneretur, & cogi poſſet à Republica. *ibid. § Notandum.*

4 An pater caſtrare poſſit filium conſentientem, vt voce, & cantu Eccleſiæ inſeruiat. Vide V. *Pater num.* 1.

Certum eſt non licere ſemetipſum vocis, aut continentiæ cauſa caſtrare, quia hæc ſeruari poteſt ſine præciſione; ſi autem illicitum eſt caſtrare ſe propter bonum ſpirituale animæ, vt decernitur *c. meritum, diſt.* 33 à fortiori illicitum erit idem facere propter bonum temporale aut vocem. *p. 11. tr. 1 reſ.* 23. & Paſqualigus alijque (inter quos enim Caramuel) diuerſum tenentes malè Theologizant.